

Reflect Lab – Needs Analysis

Analysis on the needs for Implementation of Inquiry-based learning projects.

Romanian Version

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

 <p>Institut für Didaktik der Demokratie</p> <p>Leibniz Universität Hannover</p>	<p>Institut für Didaktik der Demokratie Leibniz University of Hanover, Germany</p>
 <p>Manchester Metropolitan University</p>	<p>Manchester Metropolitan University, UK</p>
 <p>UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU</p>	<p>Nicolaus Copernicus University of Torun, Poland</p>
 <p>ULL Universidad de La Laguna</p>	<p>University of La Laguna, Spain</p>
 <p>UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA“ din IAȘI</p>	<p>Alexandru Ioan Cuza University of Iasi, Romania</p>

Introduction and Summary in Romanian

Informații generale despre proiect

Introducere

Responsabilitatea democratică, gândirea critică și capacitatea de autoperfecționare pot fi considerate ca fiind unele dintre cele mai importante atribute, care ar trebui să fie transmise de învățământul universitar. O critică importantă ce se referă la științele sociale și la studenții din acest domeniu de cercetare, se referă la faptul că aceste atribute sunt extrem de rare. Într-o perioadă de reorientare spre dreapta a politicienilor și în condițiile așa-numitei "crizei a refugiaților", aceste abilități au și mai multă importanță. Trebuie acordată o atenție deosebită construcției cetățeniei europene și conștientizării critice a evenimentelor din viața de zi cu zi. Un rol important în acest sens, revine universităților și în structurilor componente ale acestora. Studenții se plâng adesea de metodele educaționale ca fiind lipsite de eficacitate și că sistemul universitar pierde o anumite libertate de gândire și se apropie mai mult de școală. Întrebarea care ar putea fi pusă este dacă acest model este eficient pentru a permite studenților să-și dezvolte o conștiință critică. Și atunci, modelele clasice din învățământul universitar, permit dezvoltarea acestor abilități?

O abordare mai eficientă, pe care o propunem prin acest proiect se referă la ar fi învățarea bazată pe investigare/cercetare (IBL). Aceasta înseamnă că studenții trebuie să abordeze diverse topici științifice printr-un efort propriu de investigare, fiind ghidați de o serie de asistenți de cercetare. Abordarea unui subiect specific ar trebui să plece de la problematizare și punerea de întrebări, să treacă prin teoriile relevante și să ajungă la studiile empirice. Toți acești pași diferiți se desfășoară în cadrul universității, cu ajutorul profesorilor și al asistenților de cercetare. O parte din această perspectivă se referă la învățarea bazată pe investigare (IBL). În această abordare, profesorii prezintă probleme specifice, iar studenții trebuie să găsească soluții pe cont propriu, cu ajutorul întregii infrastructuri universitare (biblioteci, calculatoare etc.).

O modalitate deja testată pentru abordarea problemelor mai-sus menționate poate fi regăsită în cadrul așa-numitelor Reflect Labs (RL). Aceste laboratoare trebuie să fie structurate și concepute pentru scopuri didactice specifice. Luând în considerare conceptul IBL ca model, în cadrul Reflect Lab studenții utilizează infrastructura universității într-o activitate de cercetare specifică. Ei trebuie să-și definească propriul subiect de cercetare, precum și întrebările la care caută răspunsuri. Pe această bază, participanții pot demara investigarea subiectului ales, cu ajutorul personalului didactic și de cercetare, și al materialelor pregătite. Meritul acestei strategii poate fi văzut în modul de lucru, în special. Studenții vor fi ajutați doar dacă solicită acest lucru. Mare parte a activității acestora se desfășoară în manieră individuală, fără sprijin extern, astfel încât studenții să experimenteze valoarea muncii lor. Prin contrast, seminariile universitare obișnuite sunt fie profund centrate pe activitatea profesorului, fie sunt structurate sub forma unor prezentări pe un subiect. În cazul unui RL, un student efectuează o investigare pe o temă care se încadrează în tematica generală a seminarului, dar se axează în mod substanțial pe această chestiune, pe care o aprofundează. Din punct de vedere structural, această activitate este similară cu realizarea unei lucrări de seminar dar, în

cazul unui RL, în cadrul unui seminar sunt furnizate materiale auxiliare specifice, îndrumări metodologice și sprijin din partea cadrelor didactice universitare.

Prezenta analiză de nevoi este elaborată plecând de la principiile IBL. Acest lucru înseamnă că diferite universități, din întreaga Europă au solicitat cadrelor didactice să prezinte experiențe legate de experiențele de învățarea bazată pe investigare (IBL) și învățarea bazată pe problematizare (PBL). La analiza de nevoi au participat reprezentanți ai cinci universități, care au aplicat chestionarele privind analiza de nevoi și au furnizat materialele corespunzătoare.

Universitățile participante au fost următoarele:

- Universitatea Leibniz, Hanovra, Germania
- Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iasi, Romania
- Universitatea "Nicolaus Copernicus", Torun, Polonia
- Universitatea La Laguna, Tenerife, Spania
- Universitatea Metropolitană Manchester, Anglia.

Scopul acestei analize este de a identifica nevoile privind utilizarea metodelor ce țin de formele de învățare IBL și PBL la nivel universitar. Care sunt experiențele privind aceste metode și care este utilitatea acestora? Ce fel de sprijin au nevoie cadrele didactice universitare pentru a pune în aplicare IBL și PBL și, prin urmare, Reflect Lab în activitatea lor cu studenții? Rezumatul este urmat de rapoartele detaliate de țară.

Pentru studiul privind analiza de nevoi aproximativ 100 de participanți din cele cinci țări au completat un chestionar privind IBL și PBL. În plus față de datele obținute prin aceste metode cantitative, au fost organizate 10 interviuri calitative pentru a valida și a nuanța datele cantitative obținute. Grupul investigat a fost unul eterogen luând în considerare variabile cum ar fi: genul, experiența de predare, vârsta și experiența generală. Caracteristica generală a componentilor grupului a fost aceea că toți cei investigați sunt cadre didactice universitare și au experiență didactică.

În ceea ce privește variabila gen, puțin mai mult de jumătate dintre participanți au fost femei. Cu excepția respondenților din Marea Britanie unde raportul femei/bărbați a fost de 17/3, în toate celelalte țări acest raport a fost aproximativ 50/50. Media de vârstă a subiecților participanți a fost între 30 și 35 de ani. Experiența didactică a celor din grup a fost cuprinsă între 5 și 10 ani, tocmai datorită vârstei mai tinere a acestora. După cum s-a menționat mai sus, a fost realizat un sondaj cantitativ privind aspecte ale utilizării IBL și modul în care aceasta ar putea fi abordată.

În deschiderea chestionarului fiecare participant a fost întrebat despre datele sale personale. În continuare, au fost incluse întrebări care să determine dacă și cum s-au realizat experiențele privind IBL și PBL. Opiniile specifice ale cadrelor universitare din diferite țări au permis conturarea unor puncte de vedere adecvate care ar putea fi folosite pentru dezvoltarea învățământului universitar și pentru facilitarea procesului dezvoltare a conștiinței critice și a cetățeniei europene la studenți.

O primă constatare ce decurge din aceste rapoarte este una coerentă. În medie, aproximativ 40-50% dintre respondenți au avut deja anumite experiențe legate de abordările privind învățarea propuse în acest proiect. Numărul este unul relativ redus, luând în considerare faptul că mulți respondenți au demonstrat o cunoaștere incompletă a ambelor concepte. Prin urmare, rezultatul este și mai îngrijorător. Mulți dintre cei care au completat chestionarele au folosit conceptele IBL și PBL într-o manieră sinonimă sau nu au putut oferi o definiție precisă pentru niciunul dintre aceste concepte. De asemenea, unele definiții oferite nu au fost suficient de extinse, dar chiar și în aceste condiții, cei care au afirmat că nu au nici o experiență

didactică privind IBL și PBL, au fost capabili să spună ceva despre ce modul în care concep aceste metode. În plus, majoritatea respondenților au dorit să aibă mai multe despre aceste concepte și, de asemenea, doresc să aibă mai mult sprijin în implementarea acestora. Acest lucru este foarte important, gândindu-ne la răspunsul care a fost dat cu privire la motivele pentru care nu sunt introduse metode moderne în practica universitară. Astfel, a fost reliefat faptul că în multe cazuri, infrastructura universității, curriculum-ul și sistemul universitar în ansamblul său care nu favorizează studiile practice, împiedică sau frânează integrarea noilor metode în didactica universitară.

Cadrele didactice care au aplicat unul sau chiar cu ambele concepte în practica educațională, au avut experiențe foarte bune. În ceea ce privește feedback-ul referitor la acestea, foarte mulți dintre respondenți și-au exprimat dorința de a le folosi și mai mult. Principalele efecte ale folosirii acestor metode au fost cele legate de dezvoltarea gândirii critice a studenților, precum și de creșterea dorinței acestora de a lucra pe cont propriu. Studenții sunt mult mai capabili să utilizeze cunoștințele pe care le-au dobândit în decursul acestor activități. Acesta este un semn clar că studenții care lucrează pe cont propriu, în legătură cu un anumit subiect, sunt mai motivați, pentru a continua această activitate. Un alt efect secundar pozitiv a fost acela că prin utilizarea acestor metode, subiectele abordate nu au fost atât de plictisitoare pe cât crezuseră inițial.

După cum am menționat deja, au fost emise doar câteva idei motive împotriva implementării metodelor de învățare prin descoperire/cercetare, și numai din considerente strict practice. Structurarea programelor de studiu în majoritatea țărilor europene nu susține implementarea învățării prin descoperire, mai ales din perspective timpului necesar pentru un astfel de mod de a învăța. O altă idee ar fi aceea a necunoașterii metodelor și abordărilor de acest gen, astfel după cum a fost subliniat deja, o medie de 40-50% dintre respondenți definesc corect ce este învățarea prin descoperire și cercetare, majoritatea profesorilor însă nu o fac.

Și mai mult, mai bine de jumătate dintre respondenți nu au fost siguri să afirme că au utilizat acest tip de învățare la clasă. Problema unei definiții precise sau complete ale celor două tipuri de învățare invocate – învățarea prin descoperire și învățarea pe bază de rezolvare de probleme . a condus la ideea că acestea sunt confundate adesea, ceea ce ne conduce spre concluzia unei cunoașteri incomplete a teoriilor, aceasta determinând și incertitudini în utilizarea metodelor specifice celor două forme ale învățării.

Un alt item a fost abilitatea de a folosi noi metode și noi tehnologii care să faciliteze aplicarea strategiei Reflect Lab. Marea majoritate a celor ce au răspuns întrebărilor noastre au precizat că nu au auzit de instrumente online sau de dispozitive tehnice ce sunt utilizate în activități de tip Reflect Lab. Platforme precum Stud.IP sau alte sisteme de comunicare virtual dezvoltate ca sisteme interne în unele universități, sunt cele mai comune, dar încă foarte puțin cunoscute (aproape jumătate dintre cei cu acces la acestea cunosc detalii de utilizare). Corelat cu aceste date ale anchetei noastre, respectiv lipsa de cunoaștere a metodelor, pe de o parte, și a mijloacelor tehnice suport, pe de altă parte, ar fi itemi la fel de puternici ca și avantajele utilizării acestor două forme de învățare în activitatea cu studenții – chiar dacă este agreat faptul că ele sunt eficiente și benefice.

Cerințe

Ceea ce a reieșit clar din analiza de nevoi este, din păcate, un adevăr indiscutabil: deși profesorii din universități sunt convinși de avantajele utilizării acestor forme de învățare, ei refuză să le valorifice datorită lipsei de cunoaștere detaliată și a problemelor de infrastructură a universităților. Un citat edificator – “[...] există o distanță între informarea și cunoașterea personalului din universități legat de zona ce necesită schimbare.” Până a apărut această idee a nevoii de a schimba ceva, toți respondenții au subliniat doar efectul pozitiv al acestor forme de învățare și au enumerat motive pentru care profesorii nu le aplică în activitatea cu studenții.

Această descoperire importantă – predarea eficace fundamentată pe aceste forme de învățare eșuează doar din lipsă de cunoaștere și informare ne determină să ne propunem a difuza informație corectă.

Pe de o parte prin mijloace online, aducând informația mai aproape de cei ce au nevoie să o aibă. Multe informații despre aplicarea acestor tipuri de învățare și 5 Bune practici de la universități ce au utilizat de mulți ani aceste strategii pot fi difuzate via internet, broșuri, pliante și chiar seminarii. Cel mai eficace mod de a disemina informația în țările UE este, în opinia noastră, webinarul – seminarul cu vizibilitate la nivel mondial.

Aceste “Webinars” sunt, de fapt, mici secvențe video de predare-învățare - “Web-Seminarii”, în care sunt prezentate principiile și elementele fundamentale ale celor două abordări. Aceste secvențe video se vor concretiza în prezentări ale diferitelor metode și, vor atinge și problema informării asupra mai multor instrumente - suport online. Acestea există în număr suficient, nu e nevoie a fi inventate, există, de exemplu multe platforme online cu utilizare gratuită: stud.ip, moodle, google.docs, google.drive ș.a.

În afara webinarilor, se va produce un material suport (handout) cu întrebări frecvent adresate și idei despre Reflect Lab. Acesta este un rezultat important al proiectului nostru.

Laboratoarele Reflect Lab sunt fundamentate metodologic în cadrul consorțiului nostru universitar. În Hanovra, proiectul a început ca un laborator reflectiv pentru elevii din afara regiunii respective - “Politik-Labore”. În cadrul acestui proiect, elevii au avut șansa de a participa la activitatea cotidiană din universitate pentru a observa cum se învață științific, în special în cadrul orelor de Științe Sociale.

Experiențele au fost peste așteptări de positive, astfel am redefinit conceptual și pentru activitatea cu studenții. Pe această bază experimentală, consorțiul acestui proiect va dezvolta mai multe Laboratoare de reflecție, pentru a îmbunătăți această strategie și a oferi un ghid de implementare eficace a Reflect Lab în diferite facultăți, din toată lumea.

O problemă importantă ce necesită soluționare rapidă este cea legată de implementarea la nivel de curriculum. Pe de o parte, respondenții au subliniat că nu au timp, nu au bani pentru a aplica strategiile ale acestor forme de predare-învățare la standard de învățare impuse. Astfel, se consideră necesar a creiona câteva direcții de lucru în aceste circumstanțe și membrii echipelor de proiect au acceptat această provocare.

Prin acest proiect ne propunem să încurajăm profesorii să acorde timp pentru a studia acest tip de Reflect Lab și a aplica o astfel de structură în activitatea lor de predare. Materialul suport va susține în întregime această idee de a facilita, de a sprijini munca personalului didactic din universități.